

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.9/2019/6.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2019. szeptember 10. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott neve és társai** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2018. szeptember 27. napján kihirdetett **1.B.458/2016/76.** számú ítéletének I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottra vonatkozó, fellebbezések folytán felülbírált részét **helybenhagyja** azzal, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntetnének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont **3. fordulat**, (5) bekezdés b) pont **2. fordulat**.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kecskeméti Törvényszék fenti számú ítéletével I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetnében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. Ezért az I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre ítélte és megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette és az I. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Megállapította, hogy az I. rendű vádlott a kiszabott szabadságvesztésből - a végrehajtás elrendelése esetén - a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű vádlottat 1 rendbeli a Btk. 345. §-a szerinti folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A [Kft neve] szemben 11.230.397,- forint vagyonekőbzást rendelt el. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, kötelezte az I. rendű vádlottat II. rendű vádlottal egyetemlegesen 300.100,- forint bűnügyi költség megfizetésére és megállapította, hogy 1.067.862,- forint bűnügyi költséget az állam visel.

Az elsőfokú bíróság ítélete II. rendű és III. rendű vádlottak tekintetében elsőfokon jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság ítélte ellen ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

az ügyészség az I. rendű vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés próbaidejének súlyosítása, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás kiszabása és az előzetes mentesítés mellőzése érdekében, továbbá IV. rendű vádlott terhére a bizonyítottság hiánya okából történő felmentés miatt,

I. rendű vádlott és védője egyezően felmentés érdekében.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.312/2018/1-II. számú átiratában IV. rendű vádlott vonatkozásában bejelentett ügyészi fellebbezést visszavonta, így az ítélet a IV. rendű vádlott vonatkozásában is jogerőre emelkedett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak, álláspontja szerint azok a bírói mérlegelést támadják, így eredményre nem vezethetnek. I. rendű vádlott tekintetében bejelentett ügyészi fellebbezést változatlanul fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, mely szerint az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg a teljeskörűen, az eljárási szabályok megtartásával lefolytatott bizonyítási eljárást követően és körültekintően vizsgálta a vádbeli számlák tartalmának valóságát, illetve valótlanságát, valamint a vádlottak tudattartamát és szerepüket.

A főügyészség szerint a törvényszék I. rendű vádlott bűnösségére vont következtetés is helyes volt, a minősítés körében azonban kifogásolta az elkövetési magatartás megfelelő fordulatára történő hivatkozás elmulasztását, hiszen a vádlott az adóhatóságot valótlán tartalmú nyilatkozatok megtételével ejtette tévedésbe, így a cselekmény a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont szerint minősül.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolását a fellebbviteli főügyészség kiegészíteni indítványozta a magánokirat vétsége esetében a folytatólagosság tekintetében, ezen túlmenően az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. és a 2017. évi CL. törvények idevonatkozó rendelkezéseivel, továbbá a büntetés enyhítése körében az indokolás helyesbítését a 2018. január 1. napjától hatályban lévő 2017. CXLV. törvény 56. § (1) bekezdése alapján.

A büntetés kiszabása kapcsán véleménye szerint tévedett az elsőfokú bíróság a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének meghatározása továbbá, I. rendű vádlott előzetes mentesítésben történő részesítése során és akkor is, amikor nem találta indokoltnak az I. rendű vádlottal szemben foglalkozástól eltiltás alkalmazását.

A törvényszék által kiszabott büntetés álláspontja szerint a bűncselekmények tárgyi súlyára figyelemmel aránytalanul enyhe és figyelemmel arra, hogy az I. rendű vádlott, mint vállalkozásának ügyvezetője, foglalkozásának felhasználásával, szándékosan valósította meg a terhére rótt bűncselekményt, ezért vele szemben indokolt a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól való eltiltás kiszabása. Ezen túlmenően rámutatott, hogy az előzetes bírósági mentesítés körében, az érdemesség megítélésénél az elkövető életvitelét, a bűncselekmény jellegét és tárgyi súlyát is értékelni kell, míg a jelen vád tárgyát képező bűncselekmények jellegére és elkövetési módjára tekintettel az I. rendű vádlott nem érdemes arra, hogy előzetes mentesítésben részesüljön.

Mindezért összességében indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a bűncselekmény jogi minősítésének pontosítását, a kiszabott szabadságvesztés felfüggesztése

próbaidejének súlyosítását, az I. rendű vádlottal szemben gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól való eltiltás kiszabását és az előzetes bírósági mentesítés mellőzését. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I. rendű vádlott védője írásban indokolt fellebbezésében elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítékok hiányában kérte az I. rendű vádlott felmentését. Álláspontja szerint az ítéleti tényállás a fellebbezésében részletezettek szerint részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett a vádlott tudattartalma tekintetében, így eltérő tényállás megállapítása és a vádlott felmentése indokolt, hiszen a megállapított tények nem alkalmasak azon következtetés levonására, hogy az I. rendű vádlott tudott volna arról, hogy a számlakibocsátó cégek a számlákban szereplő árukat nem forgalmazták, illetve, hogy bármi „probléma” lehet velük. Kitért arra is, hogy a vádlott tudattartalmára vonatkozóan helytelen logikai következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság azokból a tényekből, hogy a piaci árnál olcsóbban történt a beszerzés, az egyes áruk elkülönülten voltak tárolva, továbbá, hogy a Kft. alkalmazottai nem rendelkeztek információkkal a váddal érintett áruféleségek vonatkozásában.

Kifogásolta, hogy a törvényszék nem értékelte a tanúk vallomását, holott ezen bizonyítékokból vonható le az a következtetés, hogy a mézshidrát a hetényegyházi raktárban lett elhelyezve. A védelem álláspontja szerint tényként megállapítható, hogy a vádbeli gazdasági események megvalósultak, I. rendű vádlott pedig nem tudott a számlakibocsátók csalárd magatartásáról. Pusztán az, hogy az I. rendű vádlott a „kamionról leesett áru” kijelentést használta az adóhatóság előtt, védője szerint nem alapozza meg azt a következtetést, hogy lopott árura vonatkozott az ügylet.

Tekintve, hogy a vádlott tudattartalma tekintetében a tényállás megváltoztatása nem ütközik a felülmérlegelés tilalmába, ezért ezt indítványozta és ez alapján kérte a vádlott felmentését.

Harmadlagosan a büntetés kiszabása körében kifogásolta, hogy az ügyészség különös hangsúllyal értékelte, hogy a vádlott tagadta a bűncselekmény elkövetését és nem mutatott megbánást. A védő álláspontja szerint, miután a vádlottnak joga van tagadni, a tagadással nem lenne adekvát magatartás a megbánás, így ez a tény a terhére nem értékelhető.

Az I. rendű vádlott terhére értékelt elszaporodottsággal kapcsolatban kifejtette, hogy nincs olyan bizonyítási eszköz, amely ezt alátámasztaná, ezért ennek mellőzésére tett indítványt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság egyebekben helyesen vette számba a büntetést befolyásoló körülményeket, így az előzetes mentesítés alkalmazása és a foglalkozástól eltiltás mellőzése is kellően indokolt bírói döntés volt.

Perbeszédében a védő fellebbezését kiegészítette azzal, hogy a vádbeli időszakot követően a vádlott törvénytisztelő életmódot folytatott, személyi körülményei rendezettek, az általa vezetett cég igen jelentős eredményeket ért el, 2013 év óta folyamatosan emelkedik a cég adózott eredménye. Ez az összeg 2018-ban már 437.000.000,- forint volt, ebből pedig levonható az a következtetés, hogy az I. rendű vádlott a gazdálkodás rendjét betartva, a törvényeknek megfelelően vezeti az általa irányított gazdasági társaságot. Ezért harmadsorban a szankciók súlyosítására irányuló ügyészi indítvány elutasítását kérte.

Sem a kiszabott büntetés súlyosítása, sem a vádlott felmentése érdekében bejelentett fellebbezések nem alaposak.

Tekintve, hogy jelen ügyben a fellebbezések bejelentésére részben az I. rendű vádlott felmentése

érdekében került sor, ezért a Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásakor hatályban volt, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, majd az időközben hatályba lépett 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) rendelkezéseinek megfelelően, perrendszerűen folytatta le a bizonyítási eljárást és ez alapján megalapozott tényállást állapított meg, melyet a másodfokú bíróság ítékezésének alapjául elfogadott.

A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve, ha a fellebbezésben új tényt állapítottak, vagy új bizonyítékra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

Az ítéltábla nem osztotta I. rendű vádlott védőjének a tényállás megalapozatlansága körében kifejtett indokait. Az elsőfokú bíróság ugyanis a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is körültekintően mérlegelési körébe vonta, majd okszerű mérlegelése eredményeképpen helytállóan foglalt állást a tekintetben, hogy az I. rendű vádlott által irányított gazdasági társaság, valamint II. rendű vádlott által képviselt, illetve ténylegesen irányított gazdasági társaságok között minden kétséget kizáróan megállapítható módon gazdasági esemény nem történt, így a tényállásban foglalt számlák fiktívek, azok után adólevonási jog jogszerűen nem volt érvényesíthető.

Nem helytálló az a védői érvelés sem, miszerint a tanúk vallomása értékelés nélkül maradt, hiszen az elsőfokú ítélet 14. oldal negyedik és 16. oldal második bekezdéseiben kifejtésre került, hogy ezen tanúk vallomása alapján nem volt megcáfolható, hogy az árubeszerzés - más forrásból - helyesen megtörtént.

A törvényszék a rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetése alapján logikus indokát adta annak is, hogy I. rendű vádlott miért tudott minden kétséget kizáró módon a vádbeli számlák fiktívításáról. E körben helyesen értékelte azokat a tényeket, miszerint az I. rendű vádlott a 2011 januárjától 2012 augusztus hónap végéig tartó időszakban, az összesen 173 darab számlát kiállító cégek képviselőivel személyesen nem találkozott, velük személyesen tárgyalásokat nem folytatott, elérhetőségüket nem tudta, nem ismerte a szállítások körülményeit és - állítása szerint - a több millió forintos vételárat számra ismeretlen sofőröknek adta át mindenfajta átvételi elismervény nélkül.

Az ítéltábla szerint I. rendű vádlott tudattartalma kapcsán különös tekintettel kell lenni arra is, hogy az összesen 173 darab számlán kívül semmilyen más dokumentum nem áll rendelkezésre, így nem lelhetőek fel a szállítócégek árajánlatai, az I. rendű vádlott által vezetett Kft. megrendelése, az esetleges szerződések, a szállítások megtörténtét igazoló szállítólevelek, és legfőképp nem áll rendelkezésre semmilyen bizonylat a szállítások vételárának kiegyenlítésére vonatkozóan.

Mindezen körülményeket összevetve és értékelve tehát helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy I. rendű vádlott minden kétséget kizáróan tudott arról, hogy a vádban foglalt számlák alapján az ügyvezetése alatt álló Kft. és a számlázó cégek között valós, tényleges gazdasági esemény nem történt. Az elsőfokú bíróság indokai e körben helytállóak és logikusak, tényből további tényre helyes következtetéseket vont le és mindez alapján megalapozott tényállást állapított meg.

Megalapozott tényállás esetén pedig a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért a felmentés érdekében bejelentett, ténylegesen az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységet támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Az elsőfokú bíróság az így megállapított, megalapozott tényállás alapján helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére és az általa elkövetett bűncselekményeket is helyesen minősítette azzal, hogy a költségvetési csalás büntette tekintetében a Kúria BKv. 61. számú kollégiumi vélemény 3/a.) pontjában írtak ellenére elmulasztotta feltüntetni az elkövetési magatartást meghatározó fordulatot. Jelen ügyben I. rendű vádlott az adóhatóságot valótlán tartalmú nyilatkozatok megtételével ejtette tévedésbe, így cselekménye a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának 3. fordulatába ütközik és az (5) bekezdés b) pont 2. fordulata szerint minősül.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hamis magánokirat felhasználásának vétségét I. rendű vádlott folytatólagosan követte el, azonban ennek jogi indokaival adós maradt.

Jelen ügyben az I. rendű vádlott egymást követő több adóbevallási időszakon keresztül, több valótlán tartalmú adóbevallást nyújtott be az ÁFA adónem tekintetében. A Kúria BKv. 36. számú büntetőkollégiumi véleményében foglaltak alapján, a hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított, valótlán tartalmú - ugyanazon vagy több - magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog, vagy kötelezettség létezésének megváltoztatásának, vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel és a folytatólagosság [Btk. 6. § (2) bekezdés] egyéb törvényi feltételei is fennállnak.

Ezen túlmenően az ítéletábra a jogi indokolást a Btk. 2. §-nak alkalmazására figyelemmel, kiegészítette a keretdiszpozíciót kitöltő és az elkövetéskor hatályban volt az adózás rendjéről szóló 2003. XCII. törvény 14. § (1) bekezdés, 31. § (1) bekezdés, 35. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, 44. § (1) és (2) bekezdéseivel, továbbá az azóta hatályba lépett az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 49. § (1) - (7) bekezdés, 58. § és 59. §-val. Ez alapján állapítható meg ugyanis, hogy az elbíráláskor és az elkövetéskor hatályban volt Art. ide vonatkozó rendelkezései azonosak. Továbbá kiegészítette a jogi indokolást az ÁFA törvény 65. §-val és 82. § (1) bekezdésével, mely az adó alajáról és az adó mértékéről rendelkezik.

Azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az elbíráláskor hatályban lévő büntetőtörvénykönyv rendelkezései a vádlottra nézve kedvezőbbek, ezért helyesen az elbíráláskor hatályban lévő törvényt alkalmazta. E körben azonban a jogi indokolás 21. oldal utolsó előtti bekezdéséből az ítéletábra mellőzte annak megállapítását, hogy az elbíráláskor hatályban lévő Btk. 396. § (5) bekezdése nem enged korlátlan enyhítést a költségvetési csalás üzletszerű elkövetése esetén, a 2018. január 1. napján hatályba lépett, a 2017. évi CXL. törvény 56. § (1) bekezdése szerinti módosítás alapján ugyanis csak a bünszövetségben, illetve a különös visszaesőként való elkövetéskor nem engedélyezi a törvény a korlátlan enyhítést, így üzletszerű elkövetés esetén az alkalmazható.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket maradéktalanul értékelte és nem tévedett, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott tekintetében kizárólag szabadságvesztés kiszabásával érhetőek el.

A Btk. 80. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint az irányadó büntetési tétel középértéke 8 év.

Az enyhítő körülmények nagy számára és súlyára, különös tekintettel a bűncselekmény elkövetése óta eltelt jelentős időmúlásra és a büntetőeljárás elhúzódására, a két évi tartamban kiszabott szabadságvesztés arányos, arányban áll I. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokával.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy a büntetési célok a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetőek. Az ítélet tábla álláspontja szerint I. rendű vádlott személyi körülményeire és a fentebb már részletezett jelentős időmúlásra tekintettel a 3 év tartamban meghatározott próbaidő is arányos, annak súlyosítását ezért nem látta indokoltnak.

Nem osztotta az ítélet tábla azt a védői álláspontot, miszerint a súlyosító körülmények köréből - tekintve, hogy azt alátámasztó bizonyíték nincs - a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottságát mellőzni indokolt.

Az 56/2007. BK vélemény 12. pontjában írtak szerint a bűncselekmények elszaporodottságát súlyosító körülményként kell értékelni. Ez lehet országos vagy helyi szintű elszaporodottság, helyi szinten pedig az adott törvényszék ítélkezési gyakorlata alakítja ki, hogy melyek azok a bűncselekmények, amelyeket elszaporodottnak kell tekinteni.

Nem osztotta az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, miszerint szükséges és indokolt a büntetési célok elérése érdekében I. rendű vádlottal szemben a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól történő eltiltás kiszabása.

E körben az ítélet tábla álláspontja mindenben megegyezik a törvényszék által kifejtettekkel, továbbá az elsőfokú ítélet kihirdetését követően sem merült fel I. rendű vádlott ügyvezetői tevékenységére nézve jogellenes magatartásra utaló adat, ezért ezen büntetés kiszabását a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak.

Az elsőfokú bíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban foglaltak alapján hivatalból vizsgálta az előzetes mentesítés alkalmazásának lehetőségét, indokaival az ítélet tábla ugyancsak egyetértett, ezért e körben sem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját.

A fent részletezettek tekintettel a másodfokú bíróság sem I. rendű vádlott terhére, sem a javára előterjesztett fellebbezéseket nem ítélte alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - a minősítés pontosítása mellett - a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A végzés ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2019. szeptember 10.

Dr. Joó Attila s. k.
a tanács elnöke

Dr. Katona Dorottya s. k.
előadó bíró

Dr. Nagy Erzsébet s. k.
bíró

A Szegedi Ítélet tábla Bf.III.9/2019/6. számú végzése és a Kecskeméti Törvényszék 1.B.458/2016/76.

számú ítéletének fellebbezések folytán felülbírált része I. rendű vádlott vonatkozásában jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2019. szeptember 10.

Dr. Joó Attila s. k.
a tanács elnöke